

2ov

Ο Γεώργιος, όπως είδαμε, πήγαινε σιγά - σιγά. Οι Κρητικοί όμως αγωνίστηκαν, δικαιολογημένα, για το αύριο. Διάσταση λοιπόν μεταξύ Αρμολιτών και του προοδευτικού πολιτικού κόσμου, τον οποίο εξέφραζε ο Βενιζέλος. Ο αγώνας διεξάγεται και από τις στήλες του Τύπου της εποχής. Της «Πατρίδος» και της «Νέας Ερευνας», του Αρμολιτή και του «Κήρυκα» του Βενιζέλου, ο οποίος δύο φορές - 6 και 12 Μαρτίου του 1901 - υποβάλλει την παραίτησή του. Δύο φορές δεν γίνεται δεκτή, αλλά λίγο αργότερα στις 18 Μαρτίου, παύεται, απολύεται δηλ., από τη θέση του Συμβούλου με ιδιόγραφο έγγραφο του Αρμολιτή. Ο δημοσιογραφικός αγώνας σκληρότερος. Τα άρθρα του Δεκεμβρίου του 1901 με γενικό τίτλο «Γεννηθήτω φως» και το «Μολών λαβέ», της 7-6-1902 είναι υπόδειγμα πολιτικού ήθους και μαχητικότητας και μας θυμίζουν το αντίστοιχο περίπου του Τρικούπη «Τις πταίει» της 29-6/11-7-1874.

Όλα αυτά οδήγησαν τον Βενιζέλο στη σύμψηξη της «ηνωμένης αντιπολίτευσης», (26-2-1905). Οι δρόμοι λοιπόν που χωρίστηκαν, και ήταν βέβαια «παράλληλοι» γιατί και οι δύο τελικό τους στόχο είχαν την ένωση. Σαν παράλληλοι όμως δεν μπορούσαν να συναντηθούν όσο και αν προεκτεινόταν. Επρεπε κάποια μερίδα να προλάβει. Οι «Καρθαανάδες» — οι συντηρητικοί — εφηρούσαν διότι πίστευαν πως το βασίλειό τους οδηγούσε αργά ή γρήγορα στην Ένωση.

Οι «Συπόλητοι» — οι Φιλελεύθεροι - προοδευτικοί — δεν μπορούσαν να περιμένουν. 75 χρόνια μετά την ίδρυση του ελεύθερου Ελληνικού κράτους, η Κρήτη περιμένει, μάταια, την ευλογημένη αυτή ώρα. Γι' αυτό φθάσαμε στις 10-3-1905, μέρα οριακή στην ιστορία της Κρήτης.

Τα αίτια που προκάλεσαν την επανάσταση είναι γνωστά, από τη σχετική βιβλιογραφία και τα αντίστοιχα δημοσιεύματα. Και μια παρέμβαση. Η επανάσταση του Θερίσου, ήταν έργο του λαού που αφηνιζόνταν και της νεοεμφανιζόμενης αστικής τάξης, κατά το πνεύμα της εποχής, της οποίας εκφραστής και επενέμνημα ήταν ο Βενιζέλος.

Επειτα η κατοίκηση, η απολυταρχία του Πρίγκιπα και η εξάρτηση του εθνικού ζητήματος της ένωσης από τις βασιλικές και ατομικές του πρωτοβουλίες, εξώθησαν τα πράγματα. Τα τοπικά «τζάκια» δεν βοήθησαν.

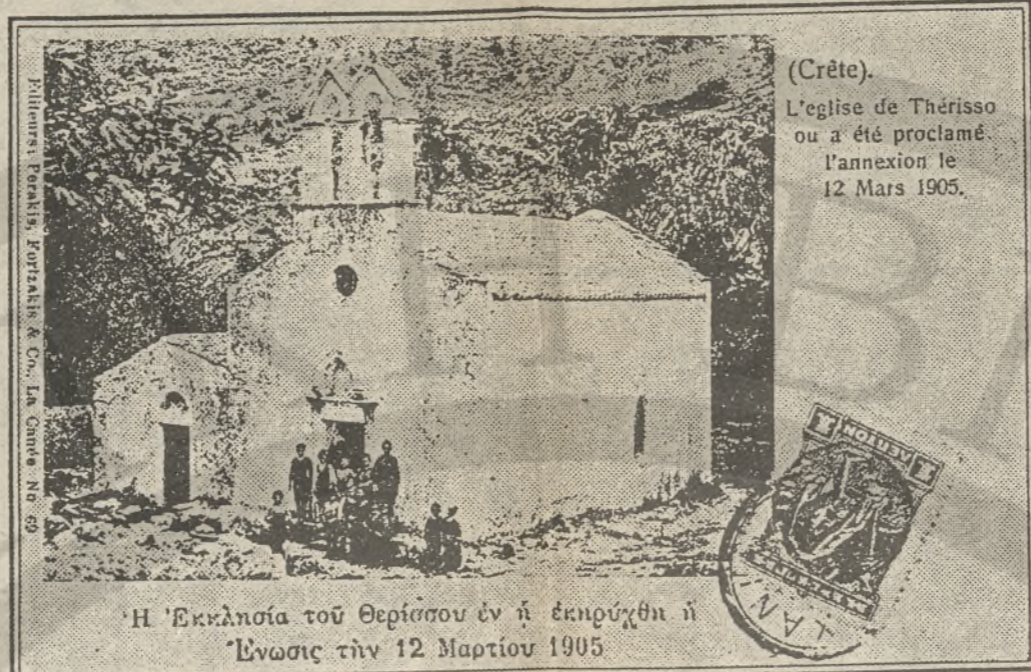
Επειδή όμως ίσως μερικοί πιστεύουν ότι η επανάσταση του Θερίσου έγινε μόνο γύρω από την ιστορική αυτή τοποθεσία και ότι η άλλη Κρήτη έπαιξε ή και δεν έπαιξε ρόλο δευτερευαντιστή ή τριταγωνιστή, θα προσπαθήσω, να αναφερθώ περιληπτικά στην επέκταση της επανάστασης, και στη στάση των διεθνών στρατευμάτων.

Η Πέμπτη, 10 Μαρτίου του 1905, μέρα ορόσημο στην ιστορία της Κρήτης, είχε ξημερώσει. Ο πρίγκιπας αφηνιδιάστηκε. Κατά το σχέδιο στο Θερίσο βρέθηκαν από πολλά γυρόχωρα, στα Χανιά, αλλά και άλλα μακριά σημεία 1.500 ένοπλοι. Θα οργανωθούν σε στρατόπεδο με φρούραρχο τον Εμμ. Παπαδερό και υποφρουράρχους τους Τρακάκη και καπετάν Λαθούρη, με κέντρο επιμελητείας — φούρνος να παράγουν ημερήσια ψωμί για 1.500 άνδρες, εργασιόχο κατασκευής φυσικών κ.α.

Αρχηγός οι Ελ. Βενιζέλος, ο Κ. Φούμης και ο Κ. Μάνος. Πρόεδρος ο υπέρμαχος Ι. Παπαγιαννάκης. Επί του Τύπου και των δημοσίων σχέσεων, όπως θα λέγαμε σήμερα, στην Αθήνα ο αριστοτέλης Κλέρχος Μαρκαντωνάκης. Επί της αλληλογραφίας από Μουρνιές εκ Χανιά και αντίθετα ο

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η επέκταση της επανάστασης του Θερίσου και η στάση των διεθνών στρατευμάτων

(Crète).
L'église de Therisso
ou a été proclamé
l'annexion le
12 Mars 1905.

Η Εκκλησία του Θερίσου εν ή έκηρύχθη η Ένωσης τίν 12 Μαρτίου 1905

ανθοπώλης Μπατός. Εκρυβε στα λουλούδια τα σημειώματα και ασφαλισμένος τα μεταφέρνε στην πόλη. Ποιος μπορούσε να τον υποπτευθεί;

Πρώτα σε αριθμό ανδρών τα Χανιά. Αλλωστε ο Βενιζέλος είχε παγκρήτια ακτινοβολία. Οι Μοντάκηδες από τον Αποκόρωνα, ο Ν. Πιστολάκης από τ' Ακρωτήρι, ο γιατρός Βαρουχάς, ο δημοσιογράφος Χουλιόπουλος κ.α. Από την Κίσαμο τα 5/6 περίπου ήταν φιλοθερσιανοί, γιατί τους επηρέαζαν οι πολιτευτές Φούμης και Ι. Παπαδογιαννίτη από τον Πελεκάνο. Στον ανατολικό Δημο επικρατούσαν οι «πριγκιπικοί» γιατί θάραιναν αντίστοιχα οι πολιτευτές Αριστ. Κριάρης και Εμμ. Σεφραδάκης, ενώ φιλοθερσιανοί ήταν οι πολιτευτές Παπαγιαννάκης και Φωτιάκης από Αγία Ειρήνη και ο καπετάν Γ. Γεωργιακάκης από Κουστογιέρακο.

Στη χαμηλή Κυδωνία υπήρχε εστία Αρμολιτικών υπό τους πολιτευτές Αντ. Κατζουράκη, Χαρ. Πλουμιδάκη και Μίνω Χαυδάκη. Πάντως μεγάλη και η δύναμη του Βενιζέλου με τους φίλους του Παρθένιο Κελαϊδή Αρχιμανδριτή, Αντ. Γιάνναρη καθηγητή Πανεπιστημίου, Εμμ. Παπαδερό δικηγόρο, που αντλούσε από τα ορεινά του Δήμου Λάκκων, Μάντακα και Κ. Μάνο της τριανδρίας, που στήριζε τη δύναμή του στους νεαρούς ριζίτες.

Ο Αποκόρωνα καρδιά της Μεταπολιτευτικής

Επιτροπής με αρχηγό τον Κούνδουρο, φαινόταν αρχικά όχι εύκολος. Γιατί τον συνέντευξαν οι Κώστας Βολουδάκης, ο Σήφης Λεκανιδής ο Γ. Πανηγυράκης, ο Γ. Μυλωνογιάννης γιατρός γιος του καπετάν Μαθιώ και ο Γ. Γαλανής από τον Βάιο. Γι' αυτό θα τρέξει ο Βενιζέλος με τους τοπικούς αρχηγούς Ν. Κουτσουρελάκη, Α. Μαλεκάκη κ.α., θα μιλήσει και θα τονώσει το αίσθημα των επαναστατών.

Σε λίγο όμως η επαρχία θα γίνει κέντρο φιλοθερσιανών. Ολόκληρος ο Δήμος Αρμένων με τον πολιτευτή Σκανδάλη ήταν Βενιζελικός. Ο Ανδρ. Κακούρης θα την συγκλονίσει. Στη συνέχεια θα προσχωρήσουν οι Σήφ. Λεκανιδής, που θα πάρει μαζί του το Δήμο Γεωργιουπόλεως, τον ανατολικό Αποκόρωνα και ο βουλευτής Ι. Παπαδάκης ή Αβσαλώμ από τον Βαφέ. Θα ακολουθήσει η προσχώρηση του Παλιού Αναγνωστάκη, που θα παρασύρει όλα τα χωριά του Αλικαμπίου. Μεγάλη επιρροή στην επαρχία ασκούσε και ο Στρακωνοποκορωνιώτης θουλευτής και έξεχος ρήτορας Χαράλ. Παλιονώργης, αρχηγός του τρίτου κόμματος που θα προσφέρει ανεκτίμητες υπηρεσίες στη λύση του δράματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι στον Αποκόρωνα οι περισσότεροι σταθμοί Χωροφυλακής έμειναν στα τμήματά των χωριών να ενοχλούν αλλά και χωρίς να ενοχλούνται.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

«Ελα να πάμε στις κορφές...»

Ο ΝΕΟΣ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ

Του ΧΑΡΑΛ. ΣΤ. ΜΠΟΥΡΝΑΖΟΥ

Το αηδόνι και το γιασεμί, τη νύχτα και το κρίνο
σα να τον χιόνι του θουνού, τα λιώνα και τα πίνω.
Το φέγγος απ' την την όψη σου με χτύπησε από πέρα
σα μάλαμα που ο λιχιστής σκοπρίζει στον αγέρα.

Ήταν ευτυχισμένη η ώρα του περασμένου καλοκαιριού, όταν μια συντροφιά νέων παιδιών, σπουδαστών των Ελληνικών Γραμμάτων, από ξένη χώρα, μας ετραγούδησε στο χωριό αυτούς τους στίχους του «Νέου Ερωτόκριτου», στο σκοπό του άλλου, του παλιού του μυριαγαπημένου...

Κι όμως τα δικά μας παιδιά κι άνθρωποι μας πολλοί — και των Γραμμάτων — δεν τον ξέρουν το Νέο Ερωτόκριτο, δεν έχουν ακούσει ποτέ γι' αυτό το μεγαλόπνευστο έργο, που γράφτηκε όχι «τα περασμένους καιρούς», αλλά στις μέρες μας και από Κρητικό συγγραφέα, από τους πιο σημαντικούς και τιμημένους της Ελληνικής Λογοτεχνίας.

1. Πρεβελάκης είν' ο ποιητής

Ποιητής του «Νέου Ερωτόκριτου» είναι ο Παντελής Πρεβελάκης.

Ποιος είναι ο Πρεβελάκης, δεν χρειάζεται βέβαια να πούμε εμείς εδώ. Υπενθυμίζουμε μόνο τον δεσμό του με την Κρήτη, που είναι, λέει ο ίδιος, «το πάθος μου και η λύτρωσή μου». Κανένας άλλος νεοελληνας συγγραφέας, μήτε ο Καζαντζάκης, δεν πρόβαλε στο έργο του την Κρήτη με τόση επιμονή και ακρίβεια. «Το Χρονικό μιας Πολιτείας», η «Παντέρμη Κρήτη» κι ο «Κρητικός», τα τρία σημαντικότερα πεζογραφήματα είναι αυτά που έβαλαν στο χέρι της Κρήτης, τον καθρέπτη, για να χρησιμοποιήσουμε την φράση και τόσο παραστατική φράση απ' τον «Ηλιο του Θανάτου» (1).

2. Έργο ζωής

Ο «Νέος Ερωτόκριτος», ένας σταθμός στη νεοελληνική ποίηση, δεν είναι απλώς το καλύτερο ποιητικό έργο του Παντελή Πρεβελάκη. Ο «Νέος Ερωτόκριτος» είναι έργο ζωής του συγγραφέα, το έργο των έργων του, όπου ανακεφαλαιώνεται, συμπυκνώνεται και μεταοσιώνεται ποιητικά όλη η μέχρι σήμερα δημιουργία του. Ο «Νέος Ερωτόκριτος» είναι η πεμπτουσία του έργου του Πρεβελάκη, και καθώς το θέλει ο ίδιος, η «τελευταία του κατοικία».

Προτού με πάρει η χειμωνιά κι οι πάχνες με προκόμου

μ' ένα χινόβρο χρυσό θα δείξω τη φωτιά μου.

Σαν τη δεινράτη γιασεμί που ρίχνει ανδρά σα χιόνι

η τέχνη μου λυτρώθηκε και μέστισαν οι χρόνοι.

Η σύνθεση του ποιήματος άρχισε το 1971 και γνώρισε ως σήμερα τρεις εκδόσεις, απ' τις οποίες οι δύο πρώτες (1973-1978) ήταν εκτός εμπορίου γιατί ο ποιητής ήθελε, όπως σημειώνει στη δεύτερη έκδοση, εκτός από θελωτικές, «να ενσωματώσει, εδώ όσα εξακολουθεί να γεννά αυτή τη φορά έκδοση, που κυκλοφόρησε τον Δεκέμβριο του 1985, φέρνει τη νέα συγκομιδή του ποιητή: 1098 καινούργια στίχους: έκδοση 1978, στίχοι 3572, έκδοση 1985, στίχοι 4670. Ένας μικρός (1098 στίχοι) «Νέος Ερωτόκριτος», δημιουργήθηκε σ' αυτό το διάστημα.

3. Νέος και παλιός Ερωτόκριτος

Ο «Νέος Ερωτόκριτος», μοιάζει εξωτερικά αλλά διαφέρει ουσιαστικά από τον παλιό του Β. Κορνάρου. Στο «Νέο Ερωτόκριτο» λέει ο Πρεβελάκης, σε συνέντευξη του σε ξένο περιοδικό το 1971, «δεν υπάρχουν επεισόδια. Υπάρχουν μονάχα συναισθήματα, δηλαδή καθαρός λυρικός λόγος. Από τα συναισθήματα συνάγονται τα επεισόδια: περιπέτειες, φυλακή, Εξορία, αίσιο τέλος» - κατά το παλιό πρότυπο».

Και ο «Νέος» είναι γραμμένος σε ομοιοκατάληκτους ζευγαρωτούς δεκαπεντασύλλαβους, δεν αφηγείται όμως, και η κατονομή του προϋποθέτει γνώση του παλιού, του οποίου είναι η μεταφυσική προέκταση. Οι ηρωές είναι τα ίδια πρόσωπα του Ερωτόκριτου του Κορνάρου, ουσιαστικά θα λέγαμε τα ίδια ονόματα: Αρετούσα είναι κι εδώ το «χαριτωμένο θηλυκό», ένα θηλυκό όμως περισσότερο σύμβολο και ιδέα, η ιδέα της Ελευθερίας. Λέει ο Πρεβελάκης: «Αρετούσα είναι η Ελευθερία. Η Ελευθερία και ο περιπαθής εραστής της συμπάσχουν ώσπου να έρθει η στιγμή του θριάμβου τους.» Λέει στην αφιέρωση: «Ο εραστής της Λευτερίας».

Ουράνιο πλάσμα αγάπησα, μα δεν του λείπει η σάρκα,
κι έχει φτερούγες που το παν καθώς πανί τη θάρκα.
Γι αυτό κι εγώ το δόξασα με τ' όνομα Αρετούσα
και λέγομου Ρωτόκριτος, ανίως με ρωτούσα.

Θνητός κι αν είμαι, σθάνοτό μου 'χει γραφτεί μοιράδι,
να 'χω αγκαλιά τη μέση της, να περπατούμε ομάδι.

Σ' ένα δεύτερο σημείωμα θ' αναφερθούμε στη διάρθρωση του έργου, το περιεχόμενό του, παραθέτοντας αντιπροσωπευτικούς στίχους.

ΣΗΜ.: (1) Για τον Πρεβελάκη υπάρχει σημαντική βιβλιογραφία. Εξωκρήνω τη λαμπρή εργασία του Γιώργη Μανουσάκη «Η Κρήτη στο λογοτεχνικό έργο του Πρεβελάκη». Οι Εκδόσεις των Φίλων, Αθήνα 1968, και την πολύ καλή «Εισαγωγή στο λογοτεχνικό έργο του Π. Πρεβελάκη», του Αντώνη Δεκαβάλλε. Κέδρος Αθήνα 1985.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Ανταλλάσσουμε τα παλιά σας ηλεκτρικά είδη (τηλεοράσεις, ψυγεία, πλυντήρια, κουζίνες), με καινούργια είδη ολων των εργοστασίων ελληνικών και ξένων

Κ. ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ 15 τηλ.: 20.345

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο 7 περίπου στρεμμάτων στα Κουνουπιδιανά επί δημοσίας οδού εξ' ολοκλήρου ή ανα στρέμμα. Πληροφορίες τηλ. 25.170 ή 081-235.965 ή 235.966

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Την Κυριακή 9 Μαρτίου σας προσκαλούμε στον Παιδικό Αποκριάτικο Χορό που θα γίνει στην ντισκοτέκ ΑΡΙΑΔΗΝΗ στο Λιμάνι από τις 5 - 8 μ.μ. Εκ της Ερανικής Επιτροπής Αγίου Χριστοφόρου.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ LADA - DACIA

M. E. ΡΟΔΟΥΣΑΚΗ

Χανιά: Κισάμου 127 τηλ. 40.960 - 52.425 Καστέλλι Κισάμου: τηλ. 22.028 - 22.136

ΕΙΔΗ ΠΡΟΙΚΟΣ ΕΙΔΗ ΜΠΕΜΠΕ ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΟΥΡΤΙΝΩΝ-ΚΟΥΒΕΡΤΩΝ ΚΡΗΤΗΣ ΧΑΛΙΑ ΟΛΟΜΑΛΛΑ ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΛΙΑΝΙΚΗ Μ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΕΚΔΕΚΤΑ ΕΙΔΗ ΦΘΗΝΕΣ ΤΙΜΕΣ Μυλωνογιάννη-Κριάρη (γυνία) τηλ. 22.152

ΕΙΔΗ ΕΞΟΧΗΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΕΠΙΠΛΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ:

Καφετέριας, πανσιόν γραφείων - καταστημάτων κ.λ.π. Δ. ΛΥΚΑΚΗΣ Σ. ΨΑΡΟΥΔΑΚΗΣ Λ. ΣΟΥΔΑΣ 344 ΤΗΛ.: 26.977

Ένα αυτοκίνητο αξίζει όσο και το service του
Γι' αυτό όταν το BMW σας θέλει service, τότε αναζητήστε το σήμα:

Δίκτυο Τεχνικής Εξυπηρέτησης Intercar AE

ΧΑΝΙΑ
Ι. Μυλωνάκης
Λεωφ. Σεληνου 88, Τηλ: 54596

Γιατί μόνο στα συνεργεία με αυτό το σήμα:

- Έχετε πάντα εγγύηση για την εργασία που έγινε.
- Είστε σίγουροι ότι τα ανταλλακτικά είναι γνήσια BMW και εγγυημένα για τ χρόνο.
- Η ποιότητα εργασίας, είναι ποιότητα BMW.
- Μπορείτε να είστε σίγουροι για τα αποτελέσματα του service.
- Χρησιμοποιούν ειδικά εργαλεία και όργανα που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της BMW.
- Υπάρχουν τα πιο τέλεια ηλεκτρονικά διαγνωστικά μηχανήματα.
- Θα βρείτε μεγάλη σειρά από γνήσια αξεσουάρ για όλα τα μοντέλα BMW.
- Έχουν υπερσύγχρονα φανοποιεία και βαφεία.
- Το BMW σας θα βρεθεί στον δικό του κόσμο, στα χέρια των δικών του εκπαιδευμένων ανθρώπων, που γνωρίζουν κάθε τεχνική του λεπτομέρεια.

ΣΗΜ.: Επισκευσι καρμπι,στέρ

Το πρώτο όνομα και στο service

λύστε τα προβλήματα, και...καλά ταξίδια!..

Τώρα και στα Χανιά υπάρχει το υπεύθυνο συνεργείο για πάσης φύσεως επισκευή του φουσκωτού σκάφους σας. Τώρα που είναι ακόμα καιρός ελάτε σε μας για την σωστή συντήρηση του φουσκωτού σας. Για ότι πρόβλημα έχετε (επενδύσεις, ενισχύσεις σε αδύνατα σημεία κ.λ.π.), ελάτε ή τηλεφωνήστε μας σήμερα.

Ι. ΜΟΥΣΤΕΡΑΚΗΣ - Π. ΑΛΕΥΡΑΣ Ο.Ε.
Σφακίων 15 Τηλ. 29.958 Χανιά

